

تاریخچه صنعت بانکداری خصوصی ایران از

اقتصاد نوین
تا

خاورمیانه

آرش صدیقی

بهمن ۱۴۰۱

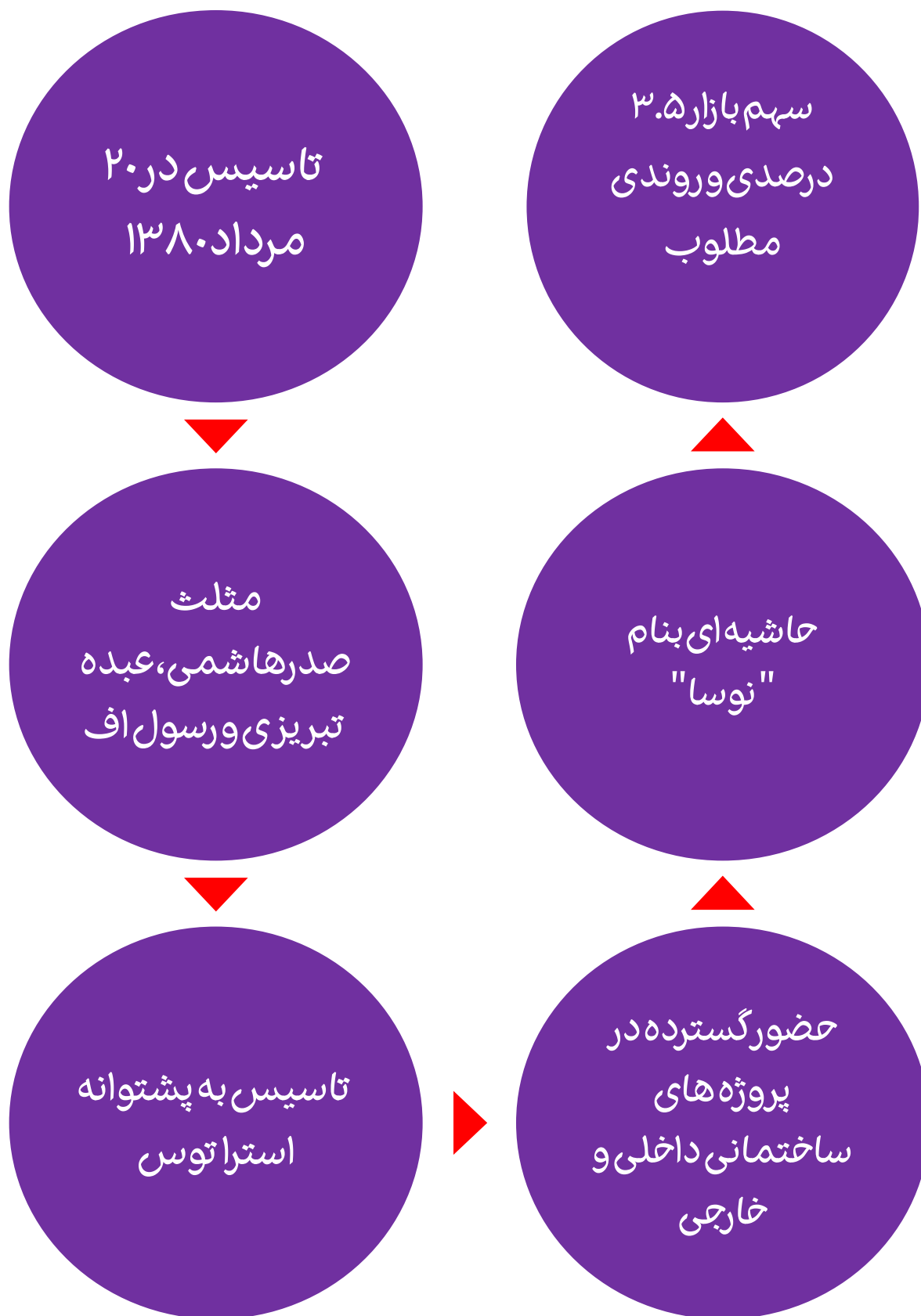
بانک اقتصاد نوین

چراغ اول بانکداری خصوصی با ساختمان سازها

"باهم، برای هم"

از سری گفتارهای تاریخچه بانکداری نوین ایران

بانک ساختمان سازها

نطفه‌ی تاسیس نخستین بانک خصوصی ایرانی به نوعی در نخستین سال پیروزی انقلاب اسلامی بسته شد. زمانی که در سال ۱۳۵۷ جمعی از مهندسان ساختمانی، شرکتی پیمانکاری تحت عنوان “استراتوس” تاسیس کردند. سید محمد صدر هاشمی نژاد از موثرترین چهره‌های استراتوس و مدیرعامل این شرکت در طول ۳ دهه در اقتصاد کشور به یکی از متمول‌ترین افراد تبدیل شده است.

سال‌ها قبل از آنکه «تات»ی‌ها قدم به فضای مالی ایران بگذارند، گروهی دیگر از صاحبان سرمایه که اتفاقاً ساختمان ساز هم بودند، بانکی را برای خود تاسیس کردند. سال‌ها قبل شرکتی پیمانکاری در کشور تاسیس شد که شاخص‌ترین پروژه‌های ساختمانی را بر عهده می‌گرفت. موسسان نام شرکت را «استراتوس» گذاشتند. شرکت سال ۱۳۵۷ تاسیس شده بود. بنیانگذاران هم جملگی مهندسان ساختمانی بودند که فعالیت‌های انقلابی بسیاری داشتند. این گروه نام نوعی ابر را برای شرکت خود انتخاب کردند که در تعریف علمی باران ساز است.

«محمد صدرهاشمی» مدیرعامل گروه در دهه ۶۰ در فضایی سیاسی و اقتصادی ایران نامی آشنا شد. او اصالتی کرمانی دارد. صدرهاشمی روایت می‌کند در حال حاضر بیش از ۱۰ هزار کارمند دارد. صدرهاشمی تانیمه‌های دهه ۶۰ شرایط سختی در زندگی داشت. او خود می‌گوید پروژه‌ای در تبریز برای شرکت پیمانکاری گرفته بود که برای مسافرت به تبریز و اقامت در مسافرخانه هم پول کافی در اختیار نداشت. صدرهاشمی در شرایطی زندگی خود را چنین بیان می‌کند که در حال حاضر یکی از متمول‌ترین مدیران اقتصادی ایران است. صدرهاشمی و شرکتش طی ۱۰ سال گذشته بیش از ده پروژه بزرگ پیمانکاری ایران را انجام داده‌اند. او در پاکستان نیز سرمایه‌گذاری‌های صورت داده است.

عده‌ای روایت می‌کردند که صدرهاشمی حتی برای یاری دولت به خرید کالاهای ضروری برای جبهه‌ها هم کمک می‌کرده است. صدرهاشمی طی سال‌های دهه ۷۰ به حاشیه رفت و سعی کرد تا گروه را تقویت کند. در همین سال‌ها عباس آخوندی وزیر وقت مسکن و شهرسازی به صدرهاشمی و دیگر دوستان او توصیه می‌کند تا تعاونی جداگانه‌ای برای فعالیت‌های ساختمانی تاسیس کنند. این گروه مسوولیت تامین نیازهای مالی شرکت را برعهده داشت. استراتوس و تعاونی جدید در سال ۱۳۸۰ به نتیجه‌گیری جدید می‌رسند.

آنان نیروهای موثری در دولت داشتند و ایده تاسیس بانک را هم از همانجا می‌گیرند.» (بانک اقتصادنویس) به عنوان اولین بانک خصوصی ایران چنین شکل می‌گیرد. گروه استراتوس و یک گروه ساختمانی دیگر به همراه صدرهاشمی و همچنین **حسین عبده تبریزی** دبیرکل اسبق بورس تهران رایزنی‌های خود برای تاسیس بانک را آغاز می‌کنند. این بار هم به توصیه حسین عبده تبریزی که خود سابقه بسیاری در ساختمان سازی و امور مالی دارد، **جلال رسول‌اف** به سرعت به تیم موسس بانک افزوده می‌شود. در همان سال مجمع عمومی بانک پس از کسب رای موافق بانک مرکزی تشکیل می‌شود و با شماره ۱۷۷۱۳۲ به صورت رسمی به ثبت می‌رسد.

گروه ساختمان ساز به سرعت سرمایه ۲۵۰ میلیارد ریالی را جمع‌آوری می‌کنند. سرمایه به سرعت به عدد ۲۵۰۰ میلیارد ریال می‌رسد. سال ۸۹ هم همزمان با اوج‌گیری فعالیت‌های بانک میزان سرمایه به عدد چهار هزار میلیارد ریال صعود می‌کند. شرایط بانک به قدری برای موسسان آن دلپذیر بوده که حتی آنان پیش‌بینی کرده‌اند در سال آینده سرمایه بانک به رقم ۱۵ هزار میلیارد ریال برسد. حسین عبده تبریزی صاحب شماره حساب «یک» این بانک، از سال‌های حضور در بورس تهران خاطرات خوشی داشت و به همین دلیل بانک را به سرعت وارد بورس می‌کند.

شرکت نوسازی و ساختمان تهران
شرکت تامین مسکن جوانان
شرکت سرمایه گذاری ساختمان ایران
شرکت تامین مسکن نوین
شرکت تامین مسکن کارگران
شرکت عمران و مسکن سازان ایران
مجتمع های توریستی رفاهی آبادگران ایران وکیش
شرکت سرمایه گذاری ساختمان نوین
شرکت بین المللی پیمانکاری استرا توس
شرکت ساختمانی گروه صنایع بهشهر

از جمله شرکتهای ساختمان ساز سهامدار در اقتصاد نوین می باشند.

استرا توس پس از سالها توانست علاوه بر پروژه های داخلی پایه عرصه مشارکت و فعالیت در پروژه های خارجی بگذارد. از مهمترین پروژه های داخلی انجام شده توسط استرا توس می توان به این پروژه ها اشاره کرد:

طراحی و ساخت قطعه دوم تونل انتقال آب انوج به قمرود	راه جایگزین و تونل سد کارون ۳	راه هفتگل - باغملک - قطعه ۱
راه اسفراین - بجنورد قطعات ۱ و ۲	آزاد راه قم - کاشان - قطعه ۳	راه اسفراین - سنخواست
راه آهن اصفهان - شیراز - قطعه ۴	راه آهن قزوین - رشت - قطعه ۲ - الف	راه شفیع آباد - سلطان آباد
سد ارسباران	راه آهن قزوین - رشت - قطعه ۱	راه واریانت کنار تخته - کازرون
طراحی و اجرای ۱۵۴۰ واحد مسکونی در شهرستان اسلامشهر (مسکن مهر و اوآن)	سد تالوار	سد آزاد

بانک اقتصاد نوین در کنار فعالیتهای مالی خود شرکتی را به نام «نوسا» تاسیس کرده بود که این شرکت در پروژههای عمرانی فعالیت می کرد. نوسا به دلیل حضور اثرگذار خود در این حوزه و همچنین بهره گیری از روابط گذشته به اصلی ترین شرکت عمرانی کشور بدل می شود. از همین روی پروژه ساخت خط مترو حقانی به شرکت نوسا وابسته به بانک اقتصاد نوین واگذار می شود.

صاحبان شرکت به سرعت شرکت مشاوره ای از «دوبی» را برای سرمایه گذاری مشترک به تهران دعوت می کنند. نوسا و شرکت خارجی کار را استارت زده بودند که ماجرای مترو حقانی به بحرانی بزرگ بدل می شود. پروژه به دلایل غیراقتصادی از «نوسا» گرفته می شود تا بزرگ ترین ضربه به بانک اقتصاد نوین وارد شده باشد. «اقتصاد نوین» در این دوره اختلافاتی هم با بانک کشاورزی پیدا می کند که خود سرفصل گرفتاری های بعدی بانک بود. همزمان با این جریان اقتصاد نوین به شدت از سوی محافل اقتصادی سرزنش می شود. پیش از آنکه ماجرای «نوسا» رخ دهد، بخش خصوصی ایران تجربه ای تلخ به دست آورده بود.

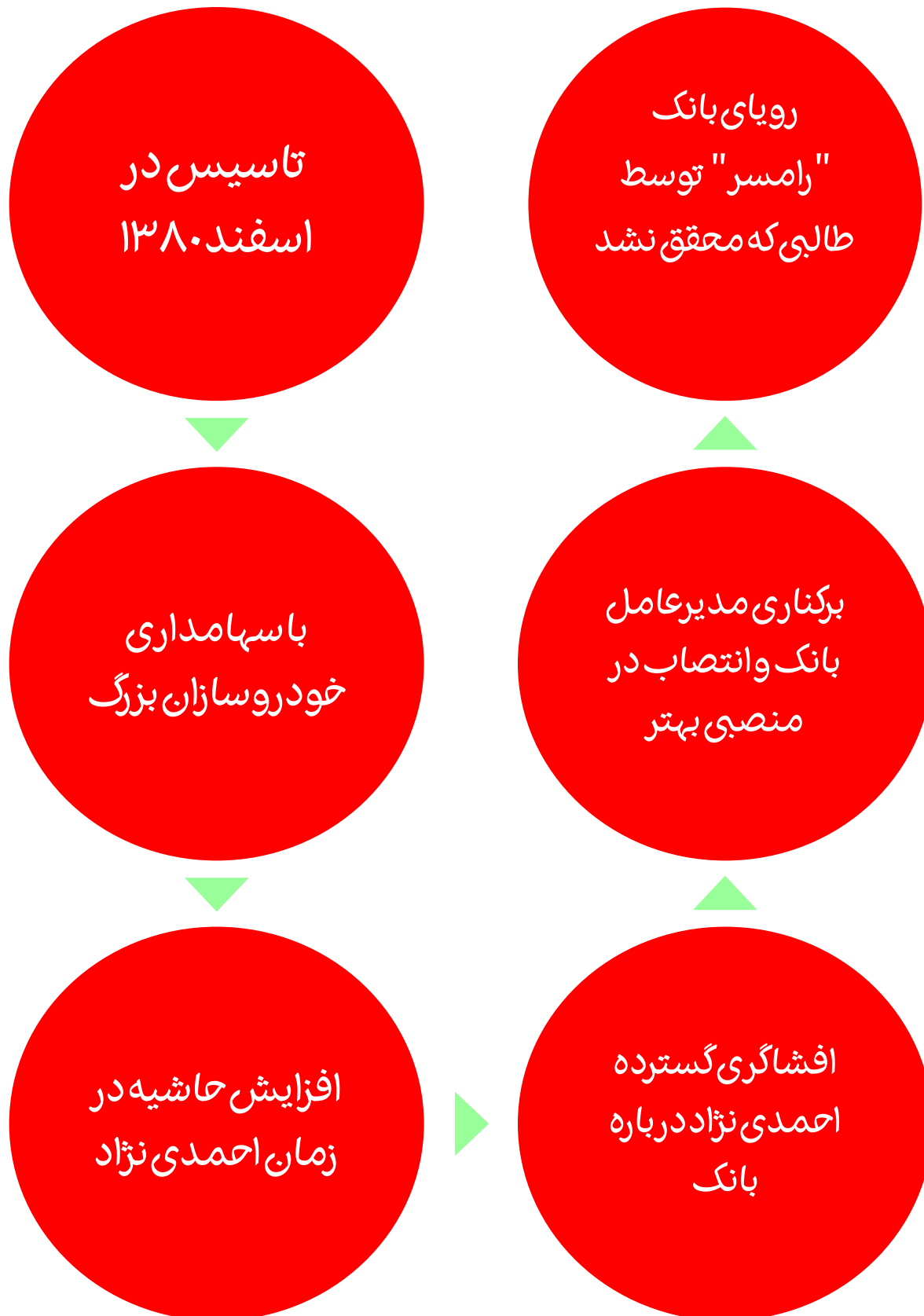
بانک پارسیان

پارسیان بانک خودروسازها

از سری گفتارهای تاریخچه بانکداری نوین ایران

"پارسیان، بانک ایرانیان"

بانک خودروسازها

اگر نخستین بانک خصوصی در ایران حاصل سرمایه‌گذاری و خواست ساختمان سازان بود، دومین بانک خصوصی ایران را خود رو سازان بنیان نهادند.

بانک پارسیان پس از انجام تشریفات و ثبت رسمی بانک در تاریخ ۱۳۸۰/۶/۱۵ در اداره ثبت شرکتها و مؤسسات غیر تجاری تهران مورخ ۲۶ شهریور ماه ۱۳۸۰ مجوز آغاز فعالیت را از بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران دریافت کرد تا این بانک از اسفند ماه ۱۳۸۰ آغاز بکار کند.

منوچهر غروی مدیرعامل سابق ایران خودرو که در خرداد ماه ۱۳۹۵ اخباری مربوط به دستگیری و بازداشت او منتشر شد، از پایه‌گذاران اصلی بانک پارسیان است. او به همراه **عبدالله طالبی** مدیرعامل پارسیان، توانست بخش عمده‌ای از سهام پارسیان را به ایران خودرو اختصاص دهد تا عملاً پارسیان بانک متعلق به ایران خودرو لقب بگیرد.

پارسیان اهداف خود را اینگونه عنوان می‌کند «توسعه اقتصادی از طریق گسترش فعالیت در بخش صنایع، «به ویژه صنعت خودروسازی» و صنایع وابسته با فراهم آوردن امکانات، تسهیلات و تدوین و اشاعه ابزارهای مالی و پولی نوین، همچنین تأمین مالی برای زیربخش های ساخت، تجارت، مصرف».

امادومین بانک خصوصی کشور در دولت نخست محمود احمدی نژاد با حاشیه های فراوانی همراه بود. از جمله اینکه در زمان واگذاری ۳۰ درصد سهام متعلق به ایران خودرو به بخش خصوصی محمود احمدی نژاد با غیرقانونی اعلام کردن این امر باعث عدم انجام این واگذاری شد.

اما خرمن جنجال پیرامون پارسیان را احمدی نژاد در «نظرآباد» به آتش کشید.

رئیس جمهور در ۱۲ مهرماه ۸۵ و در روزهایی که در افشای مفسدان اقتصادی سری پر سودا داشت، در جمع مردم نظرآباد گفت «به کسانی که وامهای کلان گرفته اند و با قلدری نمی خواهند بازگردانند می گویم اگر تا ۱۵ روز دیگر تکلیف خود را مشخص نکنند به عنوان خدمتگزار ملت، اسامی آنها را اعلام می کنم».

دو هفته بعد افشاگری احمدی نژاد از تریبون خبرگزاری دولت به وقوع پیوست و بانک مرکزی نیز بلافاصله عبدالله طالبی و بهرام فتحعلی را به عنوان مدیرعامل و رئیس هیئت مدیره بانک پارسیان را برکنار کرد.

اما طالبی به شدت به این مسئله اعتراض کرد و درباره آن گفت «در قانون پیش بینی شده که سلب صلاحیت یک مدیر بانکی باید به تایید سه وزیر و شخص نخست وزیر برسد که چون در حال حاضر نخست وزیر وجود ندارد، رای باید به تایید معاون اول رئیس جمهور یا خود رئیس جمهور برسد. اما بانک مرکزی بدون اینکه این موارد را طی کند رای به سلب صلاحیت مدیران بانک پارسیان داد و این حکم نه توسط رئیس کل یا دبیرکل بانک مرکزی بلکه توسط یکی از روسای ادارات زیر نظر مدیریت نظارت بر بانک ها صادر شده است. یعنی آقایان به خودشان زحمت نداده اند که نامه سلب صلاحیت را تهیه کنند بلکه از یکی از روسای زیر مجموعه یکی از مدیریت های بانک خواسته اند تا حکم سلب صلاحیت را برای ما بفرستند. ما به آقایان گفتیم مجوز قانونی شما برای این کار چیست و آنها پاسخ دادند که وقتی تشخیص صلاحیت با ماست، سلب صلاحیت هم در اختیار ماست».

ماجرای بانک پارسیان از یک سو برای هواداران احمدی نژاد همچون یک برگ برنده بود تا نشان دهند که رئیس جمهور در مبارزه با فساد هیچ خط قرمزی رانمی شناسد اما از سوی مخالفان احمدی نژاد نیز افشاگری درباره پارسیان به مثابه شتابزدگی و رفتار دور از روند کارشناسی دولت ارزیابی می شد.

نکته جالب درباره افشاگری احمدی نژاد درباره پاریسیان اینکست که مدیرعامل این بانک که آنگونه مورد حمله احمدی نژاد و تخریب رسانه های دولتی قرار گرفته بود چندی بعد با حکم احمدی نژاد به عنوان عضو شورای تدوین برنامه پنجم کشور منصوب شد و دیگر عضو برکنار شده از هیئت مدیره پاریسیان با حکم بانک مرکزی نیز با تایید همین بانک بعنوان عضو هیئت مدیره بانک اقتصاد نوین منصوب شد!

طالبی موسس بانک پاریسیان میگوید: پس از ماجرای شبیه خون احمدی نژاد و محاکمه مصمم و جدی بر آن شدم تا تمرکز و انرژی خود را صرف تاسیس بانک خصوصی جدید کنم. بانکی که نام «رامسر» را برای آن انتخاب کرده بودم. بنا داشتیم عمده فعالیت بانک رامسر در سه استان شمالی کشور انجام گیرد و برخلاف بانک پاریسیان که فعالیت آن در حوزه صنعت تمرکز داشت برای بانک جدید حوزه کشاورزی، صنایع جانبی آن، گردشگری و شیلات را هدف قرار دهم. اگرچه همه مراحل تاسیس بانک رامسر طی شد اما متأسفانه در پی بحران انتخابات سال ۱۳۸۸ با محدودیت هایی مواجه شد و به حال تعلیق درآمد.»

بانک سامان
Saman Bank

ردپای بانک سامان در بانکداری کشور

از سری گفتارهای تاریخچه بانکداری نوین ایران

بانک سامان؛ بانکی خانوادگی متعلق به یک خانواده متمول یزدی؛ رد پای اختلاس در بانک کاملاً خصوصی

سامان سومین بانک خصوصی ایران است. این بانک را باید یک بانک خانوادگی دانست. خانواده ضرابیه که از متمول ترین خاندان های استان یزد می باشند در سال ۸۱ این بانک را با سرمایه اولیه ۲۰۰ میلیارد ریال تاسیس کردند. در آغازین ایام فعالیت بانک سامان خاندان ضرابیه به سراغ یک مدیر با تجربه اقتصادی در کشور رفتند تا امور سامان تحت نظر او سامان بیابد. الله وردی رجایی سلماسی بعنوان نخستین دبیرکل بورس اوراق بهادار تهران، انتخاب خاندان ضرابیه برای مدیرعاملی بانک سامان بود.

سامان نخستین اینترنت بانک را در ایران تاسیس کرد و قراردادهایی که این بانک تحت نظارت رجایی سلماسی با وزارت بازرگانی منعقد کرد سبب شد تا فعالیتهای سامان رونق فراوان بیابد. از جمله این قراردادهای می توان به این موارد اشاره کرد:

مشارکت در اجرای طرح ارائه کوپن الکترونیک توسط وزارت بازرگانی، مجری خدمات پرداخت اینترنتی طرح پیشگام تجارت الکترونیک وزارت بازرگانی، مجری طرح آزمایشی راه اندازی مرکز گواهینامه دیجیتال وزارت بازرگانی، مجری پرداخت کلان طرح B2B وزارت بازرگانی با شرکتهای شهروند و مینو و قرارداد باراه آهن ایران جهت معرفی بانک سامان بعنوان عامل فروش الکترونیکی بلیت قطار در کشور.

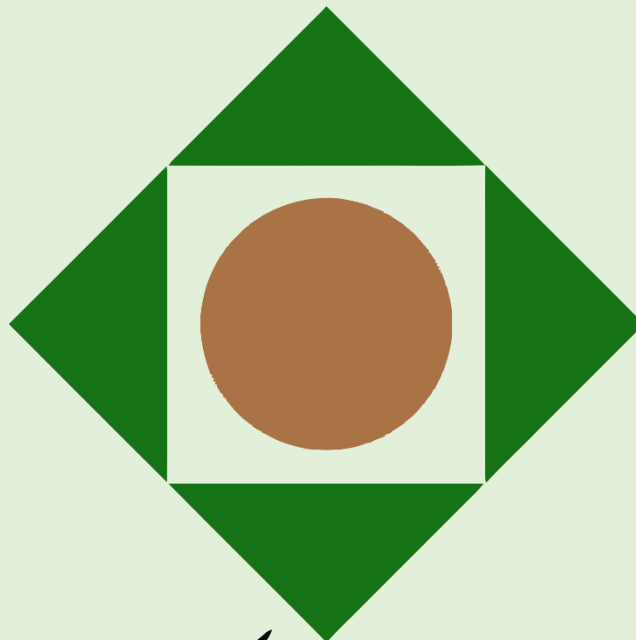
اما حاشیه های فراوان بانک سامان از زمانی آغاز شد که ارتباط این بانک با «بنیاد صدوق» راعده ای نشانه ی سهامداری محمد خاتمی در این بانک دانستند. خانواده ضرابیه یزدی، جزو حامیان بزرگ مالی انتخاباتی سید محمد خاتمی در سال های ۷۶ و ۸۰ بوده اند. بر اساس گفته های همین منبع، در سال های ۷۰ و ۷۱ پیش از آن محمد ضرابیه مدیر عامل شرکت یخچال سازی فیلور یزد بوده و با سید علی خاتمی ارتباطی بسیار نزدیک داشته است. نام اعضای خانواده های خاتمی، تابش و ضرابیه رامی توان به عنوان صاحبان سهام و نیز مدیر در مدارک شرکت پلاستیران مشاهده کرد.

محمد ضرابیه همچنین سهام دار اصلی کارخانه «ایران برک» بود که در سال ۱۳۸۴ با مشکلات متعددی در ارتباط با پرداخت حقوق کارگران روبرو شده بود.

ترکشهای اختلاس مالی زمانی که به سامانیان برخورد کرد که رییس کل بانک مرکزی ضمن اعلام برکناری مدیر عامل بانک های سامان و گردشگری به دلیل ارتباط با اختلاس گسترده مالی، گفت «با توجه به خصوصی بودن این بانک، سریعاً جانشین نامبرده تعیین و به بانک مرکزی جهت احراز صلاحیت معرفی شود». در همین زمان بود که رجایی سلماسی در واکنش به این مسئله عنوان کرد «طبق تصمیم هیات مدیره بانک سامان ولی اله ضرابیه از مدیریت بانک سامان برکنار شد».

حاشیه مهم دیگری که پیرامون فعالیتهای بانک سامان بوجود آمد در خلال حراج خودرور بیس جمهور بود. پس از فروش خودرو احمدی نژاد به مبلغ دو میلیارد و ۵۰۰ میلیون تومان، یکی از نشریات اصولگرا اعلام کرد خریدار این خودرو شخصی به نام “دشتی” است که ۳۴ درصد سهام بانک سامان را در اختیار دارد. شایعات در ادامه بر این محور ادامه یافت که “دشتی” از نزدیکان اسفندیار رحیم مشایی است که از قضا درصد بالای از سهام بانک گردشگری را نیز به خود اختصاص داده است.

بانک سامان که نخستین اینترنت بانک کشور را تاسیس کرده بود، تعدادی از خبرگان حوزه ی اینترنت را جهت راه اندازی و ارتقا شبکه تجارت الکترونیک بانک، به همکاری دعوت کرده بود، اما با گذشت مدتی خبرهایی مبنی بر اختلال در حوزه حسابهای بانکی سامان منتشر شد. نتیجه گیری این اخبار این بود که هکرها یی در سیستم اطلاعاتی این بانک نفوذ کرده و به جابجایی مبالغی در حسابهای مشتریان سامان پرداخته اند. روابط عمومی سامان باز هم این خبر را تکذیب کرد اما حاشیه های فراوان پیرامون این بانک خصوصی سبب شد تا بانک مرکزی در زمینه صدور مجوز تاسیس بانکهای خصوصی در کشور با احتیاط و وسواس بیشتری عمل کند و روند صدور این مجوزها چندی متوقف شود.

بانک کارآفرین

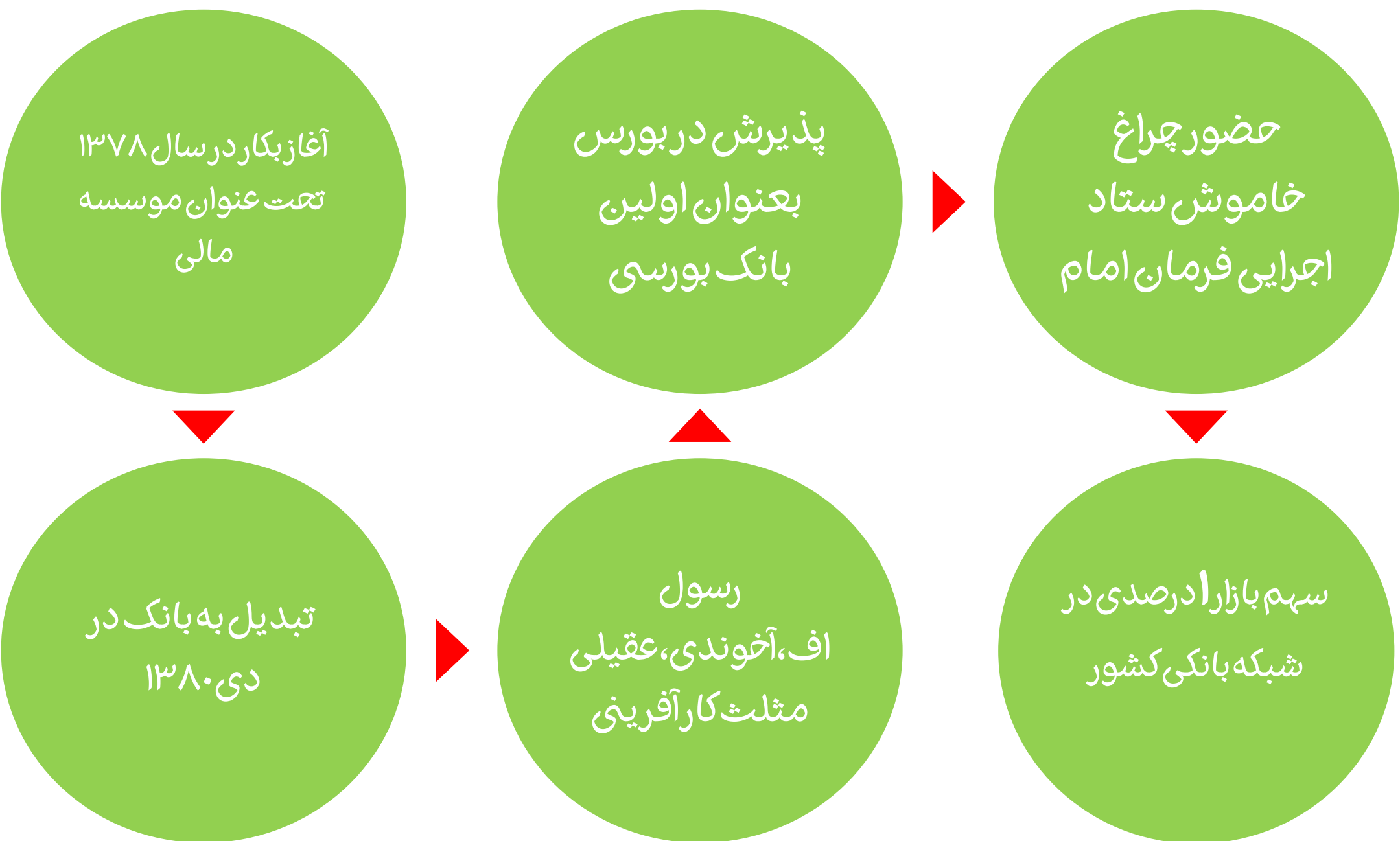
کارآفرین

اقتصاد نوین ثانی

دانش جهانی، راه حل ایرانی

از سری گفتارهای تاریخچه بانکداری نوین ایران

بانک تات، اولین بانک غیر خصوصی خارج از تهران، در مشهد ایجاد شد بانک تات پس از ادغام با موسسه مالی و اعتباری صالحین و پیشگامان، به بانک آینده تبدیل شد

کارآفرین شالوده موسسه اعتباری غیربانکی کارآفرینان بود که در سال ۱۳۷۸ آغاز
بکار کرد.

این موسسه با عضویت افرادی از جامعه مهندسان مشاور ایران، انجمن های
مدیران صنایع، شرکتهای ساختمانی، تاسیساتی و تجهیزات، مهندسان مشاور
معمار و شهرساز و گروهی از کارشناسان بانکی و مالی سرانجام در دی ماه ۸۰ با
افزایش سرمایه طی دو مرحله از سی میلیارد ریال به مجموعاً ۲۰۰ میلیارد ریال واخذ
مجوز از بانک مرکزی تبدیل به بانک کارآفرین شد.

موسسان بانک کارآفرین را تیم “اقتصاد نوین” تشکیل می دادند، کسانی چون
عباس آخوندی و جلال رسول اف پایه گذار تاسیس این بانک بودند.

مدیرعامل سابق و پایه‌گذار این بانک «پرویز عقیلی کرمانی»، مدیرعامل سابق «بانک خاورمیانه» است که ارتباط نزدیکی با مدیران ارشد نظام بانکی دارد. در ابتدا سهامداران این بانک خصوصی جمعیتی از نزدیکان او، اعضای انجمن‌های مدیران صنایع و شرکت‌های ساختمانی بودند اما طی سال‌های بعد با عملکرد نسبتاً خوب این بانک، بدنه حاکمیت نیز بخشی از سهام این بانک را خریداری کرد و در سال ۱۳۸۸ رسماً بیش از ۲۰ درصد مالکیت سهام این بانک به «شرکت سرمایه‌گذاری تدبیر» رسید و پرویز عقیلی از هیات مدیره بانک کنار گذاشته شد. شرکت سرمایه‌گذاری تدبیر از زیرمجموعه‌های «ستاد اجرایی فرمان امام» است که مستقیماً زیر نظر رهبر جمهوری اسلامی فعالیت می‌کند.

لازم به ذکر است این نهاد و وظیفه مدیریت اموالی که طبق اصل ۴۹ قانون اساسی ج.ا.و دیگر قوانین، در اختیار ولی فقیه هستند را بر عهده دارد و در حوزه اصلی امور خیریه و بخش اقتصادی فعالیت می‌کند. شرکت‌های وابسته به «ستاد اجرایی فرمان امام» نیز در زمینه‌هایی چون خدمات مالی و بانکداری، املاک و مستغلات، صنعت نفت، مخابرات و دامپرووری فعال هستند

طی سال‌های دهه ۱۳۹۰ این شرکت به ظاهر بخشی از سهام خود را واگذار کرد؛ تاجایی که در حال حاضر تنها مالک ۷.۷ درصد سهام بانک کارآفرین است؛ اما این تمام واقعیت نیست. این واگذاری‌ها مانند سایر واگذاری‌ها در جمهوری اسلامی به شرکت‌های زیرمجموعه صورت گرفته و این شرکت (با توجه به اطلاعات محدود در دسترس نگارنده) در حال حاضر بیش از ۳۰ درصد سهام را در اختیار دارد.

نکته دیگر در خصوص سهامداران این بانک آن است که طیف مقابل گروه تدبیر، ۱۰ اشخص حقیقی هستند که حدود ۲۴ درصد سهام را در اختیار دارند. مهم‌ترین این افراد «عطا اله آیت‌اللهی» است که طی ۱۸ سال گذشته از پشت پرده، تمامی امور بانک را اداره کرده است.

آیت‌اللهی که یک و نیم درصد سهام بانک رادرا اختیار دارد متولد شهر «تفت» در استان یزد است و سابقه فعالیت در انجمن‌های مهندسی رادرا دارد. آیت‌اللهی که مدیرعاملی «شرکت جویاب نو» رانیز بر عهده دارد تا حدی قدرت دارد که به گفته کارکنان بانک، بایک تلفن همه چیز را زیر و رو می‌کند.

هیات مدیره این بانک متشکل از دو گروه وابسته به کارگزاران و اصولگرایان وابسته به «ستاد اجرایی فرمان امام» است. طی سال‌های گذشته سهامداران حقیقی وابسته به کارگزاران و نمایندگان شرکت‌های حقوقی غیر وابسته به ستاد اجرایی، با توجه به سهم بالا تر خود، دست بالا را در ترکیب هیات مدیره داشته‌اند و هنوز هم با چهار عضو در قبال سه عضو اصولگرادست بالا را دارند اما ستاد اجرایی با قرار دادن یک نفر به عنوان عضو موظف در بهمن ماه سال گذشته توانست نظارت خود را بیشتر کند.

این بانک اگرچه با حدود صد شعبه یکی از کوچک ترین بانک های ایران به شمار می رود اما در سال های دهه ۱۳۸۰ درآمد سرشاری از فعالیت های بین الملل داشت. در سال های تشدید تحریم ها (۱۳۹۰ و ۱۳۹۱) که «ولی الله سیف» رییس کل سابق بانک مرکزی ایران مدیریت عاملی آن را بر عهده داشت بخشی از ارتباطات بین المللی این بانک کماکان پابرجا ماند.

پس از جدا شدن سیف از این بانک، یکی از سهامداران که نایب رییس هیات مدیره نیز بود به مدیریت عاملی رسید. «عظاله آیت اللهی» یکی از افراد نزدیک به دولت با تحصیلات در رشته مهندسی آبیاری و آبادانی که بر خلاف تحصیلاتش نتوانست آبادانی را به این بانک بیاورد. حتی با برقراری برجام هم این بانک نتوانست به سال های اوج خود که گاه تا دو میلیارد دلار درآمد ارزی داشت بازگردد.

بانک تات

بانک آینده
AYANDEH BANK

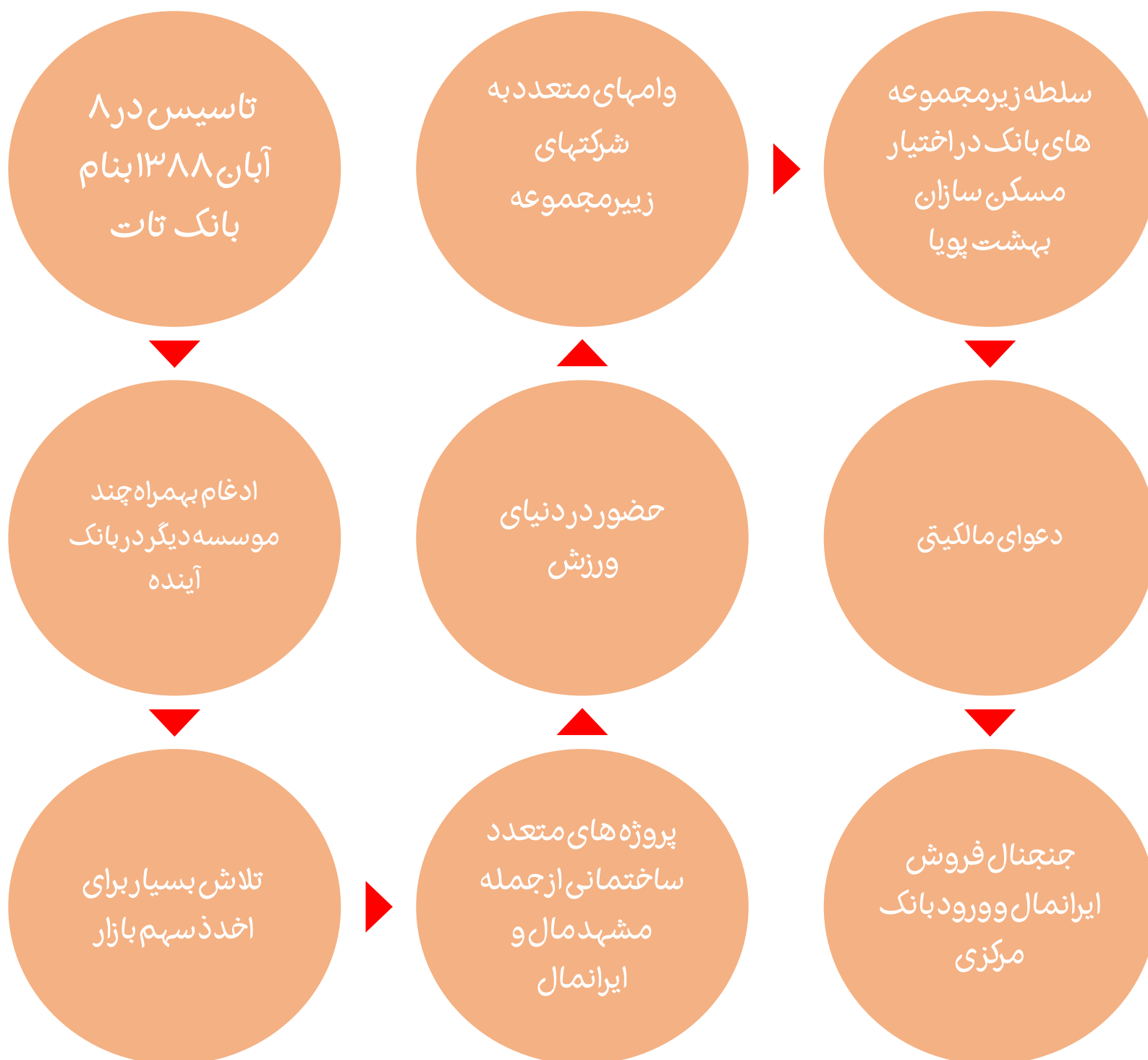
بانک آینده

بانکی مرموز از گذشته
تا امروز

آینده روشن است

از سری گفتارهای تاریخچه بانکداری نوین ایران

بانک تات، اولین بانک غیر خصوصی خارج از تهران، در مشهد ایجاد شد بانک تات پس از ادغام با موسسه مالی و اعتباری صالحین و پیشگامان، به بانک آینده تبدیل شد

هشتمین بانک خصوصی کشور در تاریخ ۸/۸/۸۸ در جوار بارگاه امام هشتم شیعیان افتتاح شد و “تات” نام گرفت. مسئولین این بانک اهداف بانک را اینگونه عنوان کردند «این بانک با سرلوحه قرار دادن توسعه مبتنی بر دانایی و مشتری مداری می‌کوشد تا با توکل به خداوند متعال و به همت کارکنان و مدیران فرهیخته و مستعد، سکه توفیق را به نام تات در ضرابخانه تاریخ بانکداری ضرب کرده، در شکوفایی اقتصاد ایران سهم و نقش شایسته‌ای بر عهده گیرد».

اما “سکه‌ی تاسیس تات” بوسیله چه کسی در ضرابخانه بانکداری کشور ضرب شد؟ پدر این بانک کسی نیست جز پدر مبل ایران یعنی **علی انصاری**. کسی که ثروت بی‌کران او از نخست‌از راه “بساز و بفروشی” در حوزه ساختمان بدست آمد، سپس در زمین‌های متعلق به او در یافت‌آباد، بازار مبل ایران بنا شد.

انصاری در اواسط دهه ۸۰ ضمن آشنایی بایکی از اعضای حزب مو تلفه پایه دنیای شهرت آور ورزش نهاد. آن عضو مو تلفه کسی نبود جز **امیر رضا واعظ آشتیانی**.

واعظ آشتیانی که پس از ریاست فدراسیون دوچرخه سواری راهی باشگاه استقلال شده و بر کرسی مدیرعاملی این باشگاه نشست بود، انصاری را با خود به استقلال برد تا گره مشکلات مالی آبی پوشان پایتخت بادستان پدرمبل ایران باز شود.

در آن زمان هواداران استقلال وقتی بر روی پیراهن تیم محبوبشان نام “بازارمبل ایران” را مشاهده می کردند نمی دانستند که پشت پرده این اسپانسر چه می گذرد. اما علی انصاری نه تنها بواسطه آشنایی با واعظ وارد هیئت مدیره استقلال شده بود بلکه ریاست فدراسیون دوچرخه سواری را نیز از آن خود کرده بود.

در همین دوران بود که نام “گروه سرمایه گذاری تات” شنیده شد. این گروه تحت هدایت علی انصاری انجام پروژه های عظیم ساختمانی را بر عهده داشت. در همین ایام به روی پیراهن استقلال تهران “بازار موبایل ایران”، جایگزین “بازار مبل ایران” می شود. اما این تغییر تنها در نام شرکت حامی استقلال بود در حالی که اسپانسر اصلی با تغییر نام بر پیراهن آبی پوشان، تغییر نکرده بود.

نام بانک نیز در مقاطعی مناقشه برانگیز بود. "تات" در واقع نام قومی است که در اطراف بوئین زهرا اقامت داشته اند اما موسسان بانک پس از چندی برای گریز از اتهام قوم گرایی، اعلام کردند که در فرهنگ دهخدا واژه تات همراه با برخی از واژگان با معانی مختلف استفاده شده، از جمله «تات» با «داد» هم معنی و همچنین در پایان واژگانی بکار رفته است با معانی راستی، درستی و برتری و همچنین تات مخفف "تجربه، اعتماد، توسعه" است.

اما در اردیبهشت ماه سال ۹۱ بود که مجوز فعالیت این بانک به دلیل تخلفات عمده از سوی شورای پول و اعتبار لغو و به نوعی این بانک منحل شد. هر چند مسئولان این بانک خبر انحلال بانک تات را تکذیب کردند و از ادغام این بانک با موسسه مالی و اعتباری صالحین و پیشگامان خبر دادند. پس از چندی از تجمیع این بانک و دو موسسه، بانکی دیگر به نام "آینده" شکل گرفت.

ثروت هنگفتی که انصاری در این سالها کسب کرده بود بازار موبایل ایران، کارخانجات **لوله و پروفیل تهران** و کارخانجات **خوشاب نوین** را نیز به زیرمجموعه دارایی های او افزوده بود.

انصاری در سال ۸۸ مجوز تاسیس بانک تات را دریافت کرد و اداره و مدیریت این بانک را به شاه کلید بانکداری ایران یعنی **“جلال رسول اف”** سپرد. رسول اف نیز **بهالدین هاشمی** را که از مدیران شناخته شده بانکی کشور و مدیرعامل سابق بانک صادرات بود را با خود به **“تات”** آورد و اینگونه بود که هشتمین بانک خصوصی کشور یا به عرصه وجود نهاد.

هیئت مدیره تات را علی انصاری، جلال رسول اف (مدیرعامل)، علی اکبر اصغری، محمد علی بهزادیان و علیرضا شیرانی تشکیل می دهند.

نام بانک آینده با پروژه عظیم ایران مال گره خورده است. گفته می شود موسسان اصلی بانک آینده این بانک را با هدف تامین مالی مجتمع تجاری ایران مال راه اندازی کرده اند. ایران مال یک ابرپروژه تجاری، تفریحی است که در سال ۱۳۹۰ در زمینی با مساحت یک میلیون و ۱۰۰ هزار متر مربع در غرب تهران تاسیس شده و در نهایت تا پایان کار زیربنای آن به یک میلیون و ۷۰۰ هزار متر مربع خواهد رسید. بنا بر تبلیغات صاحبان این پروژه، مساحت تجاری ایران مال هم ردیف پروژه های بزرگ جهانی است و حتی از برخی مراکز تجاری کشور انگلیس و آمریکا هم بزرگ تر است. برآورد شده است برای بازدید از کل بخش تجاری این پروژه باید حدود ۱۵ کیلومتر پیاده روی کرد و برای سرزدن به تمام مغازه های آن سه روز کامل وقت صرف کرد. ارقام متفاوتی در مورد هزینه احداث این مرکز تجاری، تفریحی اعلام شده که تا ۶۵ هزار میلیارد تومان هم می رسد. بانک آینده در آذر سال ۹۹ معادل ۱۰۰ درصد سهام شرکت توسعه بین اطلل ایران مال را که مالک این پروژه است از طریق مزایده به صورت نقد و اقساط با قیمت پایه ۸۵ هزار میلیارد تومان در معرض فروش قرار داد و پس از آن اعلام کرد شرکت «حامی کیان سازه» واجد شرایط خرید ۳۵ درصد سهام ایران مال شناخته شده و مالک ایران مال با فروش این میزان سهام به قیمت ۲۹.۷ هزار میلیارد تومان به متقاضیان خرید موافقت کرده است.

پس از اعلام این خبر، بانک مرکزی در نامه ای به بانک آینده با این واگذاری مخالفت کرد

اما آنچه حساسیت محافل کارشناسی و افکار عمومی را برانگیخته نحوه تامین مالی این ابرپروژه است که گفته می‌شود علت اصلی زیان‌دهی بانک آینده و اضافه برداشت‌های این بانک از بانک مرکزی است. همچنین به گفته برخی از کارشناسان بانکی، تامین مالی پروژه ایران مال موجب شده تا بانک آینده برای جبران کمبود نقدینگی خود وارد یک بازی پانزی شود و با افزایش غیرمتعارف نرخ سود سپرده‌ها، جذابیتی را برای سپرده‌گذاری در این بانک ایجاد کند. موضوعی که یا به رقابت ناسام‌در نظام بانکی دامن می‌زند یا باعث خروج منابع از بانک‌های دیگر می‌شود. بررسی‌ها نشان می‌دهد اضافه برداشت‌های بانک آینده از منابع بانک مرکزی عمدتاً به دلیل پرداخت تسهیلات این بانک به شرکت‌های خاص زیرمجموعه بوده که مالک واحدی داشته‌اند. بررسی‌ها نشان می‌دهد، شرکت مالک ایران مال حدود ۴۰ برابر بیش از سقف قانونی از بانک آینده تسهیلات دریافت کرده و مطالبات این بانک از ابرپروژه خود به ۴۶ هزار میلیارد تومان رسیده است.

بانک پارسارگاد

پارسارگاد بزرگتر از همیشه

بانک هزاره سوم

بانک پاسارگاد در بیست و دوم شهریور ماه سال ۱۳۸۴ تأسیس شد.

مجید قاسمی رییس کل پیشین بانک مرکزی و از مدیران ارشد بانک ملی، شرکت سرمایه گذاری پارس آریان را به همراه کسانی چون رسول سعدی، علی اکبر امین تفرشی و غلامرضا اسلامی تأسیس می کند. در سال ۸۴ و در آغاز دور دوم صدور مجوز تأسیس بانک های خصوصی از جانب بانک مرکزی همین گروه بانک پاسارگاد را تأسیس کردند.

در هنگام تأسیس، این بانک ۳۵۰۰ میلیارد ریال سرمایه داشت که از این مقدار، ۲۰۰۰ میلیارد آن توسط مؤسسان پرداخت گردیده و ۱۵۰۰ میلیارد ریال آن از طریق پذیره نویسی همگانی از ۳۴ هزار نفر خریداری شده است. سرمایه کنونی این بانک، بیشتر از ۱۳۰ هزار میلیارد ریال است.

بانک پاسارگاد اولین شعبه ی خود را در مشهد افتتاح کرد. در حال حاضر، تعداد شعبات این بانک در سراسر کشور ۳۲۷ شعبه می باشد.

این بانک جامعه موسسان خود را مرکب از ۳۰ نفر از انجمنهای علمی دانشگاه ها و آموزش عالی، ۳۰ هزار نفر از اشخاص حقیقی متخصص در امور بانکی، مالی و سرمایه و همچنین موسسه های اقتصادی و صندوق بازنشستگی، گروه صنعت، گروه پیمانکاران، ۶۰ نفر از انبوه ساز و سرمایه گذار در بخش مسکن، ۳۰۰ نفر از پزشکان متخصص و گروه مهندسان معرفی کرده است.

از نکات قابل توجه درباره “پاسارگاد” سرمایه گذاری این بانک در فیلم “جدایی نادر از سیمین” است، به گونه ای که مالک فیلم فرهادی، بانک پاسارگاد می باشد.

همچنین رگه هایی از حضور یکی از ارگانهای حکومتی در این بانک قابل رهگیری است.

بانک ایران زمین

بانکی دیگر از دیار خراسان

ایران زمین خانه ماست.

پروسه تبدیل موسسات مالی و اعتباری به بانک تنها در پایتخت جریان نداشت. موسسه مالی و اعتباری مولی ال‌وحدین از موسسات مالی شناخته شده در استان خراسان بود. این موسسه در سال ۷۷ توسط محمدرضا امیرحسنخانی نماینده فردوس و طبس در مجلس هفتم تاسیس شد. حسن‌خانی که عنوان “خیر نمونه کشور” رانیز کسب کرده توانست در سال ۸۷ با اخذ مجوز از بانک مرکزی، از موسسه مالی و اعتباری مولی ال‌وحدین به بانک ایران زمین برسد.

در اسفند ماه ۱۳۸۹، مؤسسه مولی ال‌وحدین به دستور بانک مرکزی مأمور ساماندهی تعاونی فاقد مجوز به‌من ایتار گردید و کفالت آن را عهده دار شد. تعاونی اعتبار به‌من ایتار به دلیل اختلاس برخی از مدیران، تخصص کم و عدم آشنایی مسئولان تعاونی با بازار پول و سرمایه کشور باعث ایجاد مشکلات شده بود و این موضوع باعث ایجاد تجمعات غیرقانونی و اغتشاش در شهرهای مختلف کشور گردید. مؤسسه مالی و اعتباری مولی ال‌وحدین از محل منابع نقدی خود بدون حمایت ارگان‌های دولتی نسبت به تأمین وجوه سپرده‌گذاران و برگشت سپرده‌های مردم از طریق ۶۰ شعبه که مبلغ چهار هزار و ۸۰۰ میلیارد ریال بود اقدام نمود.

رئیس هیئت مدیره ایران زمین محمد رضا امیرحسنخانی و مدیرعامل این بانک حسین مهدوی نجم آبادی است که سابقه مدیریت نظارت و اعتبارات بانک مرکزی را در کارنامه دارد.

سرمایه اولیه بانک مبلغ ۲۰۰ میلیون تومان جدید (۲,۰۰۰ میلیارد ریال) بود که ۵۱/۷۵ درصد آن توسط مؤسسان به صورت نقد و ۴۸/۲۵ درصد باقی مانده از طریق پذیره نویسی عمومی تأمین شده است. هم اکنون سرمایه این بانک به ۴۰۰ میلیون تومان جدید (۴,۰۰۰ میلیارد ریال) افزایش یافته است.

نکته جالب زیان انباشته بانک ایران زمین اینجاست که این زیان انباشته آنقدر در این سال ها افزایش یافته که هم اکنون ۱۰ برابر ارزش بازاری این بانک در بازار سرمایه است. ارزش بازاری بانک ایران زمین در بازار فرابورس برابر ۳.۲ هزار میلیارد تومان است. زیان عملکردی ایران زمین از سال ۹۳ تا پایان پاییز ۱۴۰۱ تقریباً ۳۰۰ برابر شده است. این بانک مدت ها است که مشمول ماده ۱۴۱ قانون تجارت است.

بانک گردشگری

بانک گردشگری و حاشیه های نام اسفندیار رحیم مشایی

فرا تراز مرزها

بانک گردشگری اولین بانک تخصصی و خصوصی در زمینه گردشگری در ایران است. این بانک از ۷ دی ماه ۱۳۸۹ توسط مهدی جهانگیری، برادر اسحاق جهانگیری تأسیس و بنیان گذاری شد. مهدی جهانگیری برای سال های زیادی از سهامداران اصلی این بانک بوده است.

اما سالها بعد بعد سر و کله فردی پر حاشیه در این بانک پیدا شد همین که نام اسفندیار رحیم مشایی در پیشینه یا پیشانی یک نهاد یا شرکت دیده شود کافی است تا حاشیه های فراوان پیرامون آن شکل بگیرد. بانک گردشگری در این میان ارتباطی مستحکم با رییس دفتر رییس جمهور و رییس پیشین سازمان میراث و فرهنگی و گردشگری دارد.

مشایی در دوران ریاست خود بر سازمان میراث فرهنگی تلاشهای فراوانی در جهت بانکداری شدن گردشگری انجام داد اما هر بار با پاسخ "نه" از جانب طهماسب مظاهری رییس کل وقت بانک مرکزی مواجه شد. تا اینکه سرانجام پس از برکناری مظاهری از ریاست بانک مرکزی میراث فرهنگی و گردشگری در سال ۸۹ صاحب بانک شد.

اما این بانک نیز بی ارتباط با موسسات مالی و اعتباری نبود. موسسه مالی توسعه که در زمینه پروژه های ساختمانی در سالیان گذشته فعالیتهای قابل توجهی داشته به نوعی گام نخست تأسیس بانک گردشگری بشمار می رود.

اعضای هیئت مدیره بانک گردشگری را تعدادی از معاونان مشایی در سازمان میراث فرهنگی تشکیل می دهند که در راس آنها نام مهدی جهانگیری دیده می شود. او که از دوران مسئولیت مشایی در رادیو همراه اسفندیار بود و برادرش اسحاق، وزیر صنایع و معادن دولت خاتمی بود، هم اکنون نیز در هیئت مدیره بانک گردشگری حضور دارد.

از حاشیه های پیرامون این بانک در مدت اخیر انتشار اخباری در ارتباط با ارتباط این بانک با اختلاس عظیم مالی در کشور است. در مهرماه سال گذشته بانک مرکزی دستور تغییر مدیرعامل و ریاست هیات مدیره بانک گردشگری را صادر کرد. این مسئله سبب شد تا احتمال ارتباط بانک گردشگری با اختلاسگران بیشتر شود.

اما تنها ساعاتی پس از اعلام دستور بانک مرکزی، مسئولان بانک گردشگری ضمن اعلام اینکه ”این بانک هیچ گونه ارتباطی با پرونده اختلاس بزرگ نداشته و هرگونه شایعه ای در این خصوص را تکذیب می نماید“، درباره دستور بانک مرکزی مبنی بر تغییر مدیرعامل و رییس هیئت مدیره این بانک نیز گفتند «اخبار اعلام شده در این خصوص در چارچوب ضوابط و دستورالعمل های جدید بانک مرکزی مبنی بر تعیین صلاحیت مدیران عامل و اعضاء و رؤسای هیات مدیره بانک ها صادر و به تمامی بانک ها و از جمله بانک گردشگری نیز ابلاغ گردیده است که این بانک نیز مشابه سایر بانک ها اقدام خواهد نمود». اما اجرای اختلاس و تجربه تلخ بانک “آریا” سبب شد تا سازمان بازرسی کشور تغییر در اعضای هیئت مدیره و سهامداران بانک گردشگری را کافی نداند و خواستار تعطیلی این بانک شود.

یکی از سهامداران شناخته شده ی بانک گردشگری محمد رضا نوزی مطلق است. میلیاردر تبریزی که رابطه نزدیک او با دولت احمدی نژاد شهره خاص و عام است. همچنین علی زیرک نژاد از اعضای هیئت مدیره بانک گردشگری نیز کسی است که نقش مهمی در راه اندازی همایش ایرانیان خارج از کشور در تهران داشت. همایشی که با سخنرانی و هدایت مشایی حاشیه های فراوانی را رقم زد.

خاورمیانه بانکی باشما یل یک بانک واقعی

شعاری ندارد

عمل میکنه!!!!

بانک خاورمیانه در سال ۱۳۹۱ به عنوان هجدهمین بانک خصوصی کشور تأسیس شد.
از مؤسسين این بانک می توان به **خسرو نایبی اهرنجانی، محمد تقی جمالیان و پرویز عقیلی کرمانی** اشاره کرد.

بانک خاورمیانه، جدیدترین (آخرین) بانک تجاری کشور است که تمرکز عملیات بانکی خود را تماماً معطوف بر مشتریان حقوقی کرده است و در بازار خرد (مشتریان حقیقی) و رای حفظ روابط با مشتریان حقوقی، فعالیت خاصی ندارد.

بانک خاورمیانه با تکیه بر مدیریت ریسک و اعتبارسنجی بهینه مشتریان، توانسته است سهم خود را از مانده تسهیلات اعطایی ریالی کل کشور به نسبت سال ۱۳۹۵ تقریباً دو برابر کند.

اعطای وام با سررسیدهای کوتاه مدت چالاکانه بانک در فضای تغییرات مداوم نرخ بهره را حفظ کرده است، همچنین افزایش سهم سپرده های دیداری و افزایش منابع بانک (افزایش سرمایه) سبب شده است سهم الشرکه بانک از عملیات مشاع به بالاترین سطح در بین بانکهای فعال در کشور برسد. البته نباید از این نکته نیز غافل شد که عرف میان بانک ها، حفظ بلوک بخشی از وام به عنوان حساب جاری گاهاً سپرده مدت دار سبب کاهش هزینه پول ورشد سهم الشرکه بانک میشود.

خاورمیانه از پربازده ترین بانک های ایرانی در بین ۱۸ بانک حاضر در بورس ایران اعلام شده است.

جهت گیری کلی بانک در راستای ارائه خدمات و تسهیلات به شرکت های کلان و خاص بوده و کمتر قصد پرداخت تسهیلات خرد را به مشتریان دارد. بانک خاورمیانه، یک بانک عمده فروش با تمرکز بر مشتریان بزرگ و تسهیلات خاص است، بنابراین طبق استراتژی خود تمرکز بر شبکه محدود شعب، انتقال شعب بانک به محل کار شرکت ها و توسعه خدمات غیر حضوری را در دستور کار خود قرار داده است.

در حال حاضر بانک خاورمیانه دارای ۱۱ شعبه در تهران است و ۵ شعبه در سایر مراکز استان ها (شیراز، مشهد، تبریز، اصفهان، کرج) و همچنین شعبه در مونیخ آلمان دارد.

